

Lagrådsremiss

Beslut om pensionsgrundande inkomst, m.m.

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 3 april 2007

Cristina Husmark Pehrsson

Kjell Rempler
(Socialdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås ändringar i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, i delar som rör omprövning, överklagande samt meddelande av beslut om pensionsgrundande inkomst. Vidare föreslås följdändringar i vissa andra lagar.

Regeringen föreslår att de särskilda bestämmelserna avseende omprövning på begäran av den enskilde av beslut om pensionsgrundande inkomst eller andra beslut om pensionsgrundande belopp slopas, liksom de särskilda bestämmelserna om förvaltningsmyndighets partsställning i fråga om mål angående pensionsgrundande inkomst, pensionsgrundande belopp, pensionspoäng och pensionsrätt. Vidare föreslås att begäran om omprövning av ett beslut om pensionsgrundande inkomst skall ha inkommit till Skatteverket före utgången av femte året efter det fastställelseår som beslutet avser.

Regeringen föreslår att Skatteverkets beslut om pensionsgrundande inkomst skall framgå av beskedet om slutlig skatt för samtliga försäkrade som får sådant besked.

Regeringen föreslår också att beloppsgränsen på 1000 kronor för ändring av pensionsgrundande inkomst tas bort.

Vidare föreslår regeringen att det allmänna ombudet hos Skatteverket skall kunna överklaga ett beslut om pensionsgrundande inkomst.

Slutligen föreslår regeringen att en begäran om omprövning som felaktigt inkommit till en förvaltningsdomstol skall anses ha inkommit i rätt tid om handlingen inkommit dit inom tiden för omprövning.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:702) om garantipension.....	8
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn.....	9
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:125) om överföring av värdet av pensionsrättigheter till och från Europeiska gemenskaperna.....	10
3	Ärendet och dess beredning.....	11
4	Meddelande av beslut om pensionsgrundande inkomst, m.m.....	12
5	Författningskommentar.....	16
5.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.....	16
5.2-4	Övriga lagförslag.....	17

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension,
2. lag om ändring i lagen (1998:702) om garantipension,
3. lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn,
4. lag om ändring i lagen (2002:125) om överföring av värdet av pensionsrättigheter till och från Europeiska gemenskaperna.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

dels att 13 kap. 14 och 22 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 13 kap. 7, 9, 11, 12 och 19 §§ samt 15 kap. 4 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 13 kap. 17 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

7 §¹

Ett beslut enligt denna lag skall ändras om det föranleds av en ändring som gjorts i beräkningsunderlaget för beslutet eller av en ändring av ett beslut enligt skattebetalningslagen (1997:483) som avser egenavgift. Detsamma gäller om det efter en ändring av taxeringen står klart att pensionsrätt för premiepension, till följd av bestämmelserna i 4 kap. 5 §, inte skulle ha tillgodoräknats.

Ett beslut om pensionsrätt och pensionspoäng skall också ändras när det följer av bestämmelserna i 4 kap. 4 § eller 8 § andra stycket om obetalda avgifter.

Ändring enligt första stycket första meningen av ett beslut om pensionsgrundande inkomst skall göras endast om storleken av inkomsten skulle öka eller minska med minst 1 000 kronor. Den som beslutet avser skall skriftligen underrättas om ändringen och om hur man begär omprövning av beslutet.

Den som beslutet avser skall skriftligen underrättas om ändringen och om hur man begär omprövning av beslutet.

9 §²

Ett beslut enligt denna lag skall omprövas om den som beslutet avser begär det eller om det finns andra skäl. Omprövning skall dock inte göras av beslut som meddelats enligt 11 eller 13 §.

Ett beslut om pensionsgrundande inkomst eller andra pensionsgrundande belopp får omprövas på begäran av den enskilde bara i samband med att beslutet om pensionsrätt eller pensionspoäng

¹ Senaste lydelse 2000:782.

² Senaste lydelse 2004:784. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

omprövas. Ett beslut om pensionsgrundande inkomst eller andra pensionsgrundande belopp får dock omprövas även om inte pensionsrätt eller pensionspoäng påverkas, om det är av betydelse för den enskilde. Härvid skall samma bestämmelser gälla som för omprövning av beslut om pensionsrätt och vad som då sägs om Försäkringskassan skall, när det gäller omprövning av beslut om pensionsgrundande inkomst, i stället avse Skatteverket.

Om, vid omprövning av ett beslut om pensionsrätt eller pensionspoäng, prövning skall göras av den pensionsgrundande inkomst som legat till grund för beslutet, skall Försäkringskassan överlämna ärendet i den delen till Skatteverket för omprövning av beslutet om denna inkomst.

Om, vid omprövning av ett beslut om pensionsrätt eller pensionspoäng, prövning skall göras av den pensionsgrundande inkomst som legat till grund för beslutet, skall Försäkringskassan överlämna ärendet i den delen till Skatteverket som skall ompröva beslutet om denna inkomst. Den enskildes begäran om omprövning skall i ett sådant fall även anses som en begäran om omprövning av pensionsgrundande inkomst enligt 2 kap.

11 §³

Den som vill begära omprövning enligt 9 eller 10 § skall göra detta skriftligen. Begäran om omprövning av ett beslut enligt 4 kap. skall ha kommit in till Försäkringskassan före utgången av året efter det fastställelseår som beslutet avser. I fråga om annat beslut skall begäran om omprövning ha kommit in inom två månader från det att den som begär omprövningen fick del av beslutet.

Gör den som begär omprövning sannolikt att han eller hon inte

Den som vill begära omprövning enligt 9 eller 10 § skall göra detta skriftligen. Begäran om omprövning av ett beslut enligt 2 kap. skall ha kommit in till Skatteverket före utgången av femte året efter det fastställelseår som beslutet avser. Begäran om omprövning av ett beslut enligt 3 eller 4 kap. skall ha kommit in till Försäkringskassan före utgången av året efter det fastställelseår som beslutet avser. I fråga om annat beslut skall begäran om omprövning ha kommit in inom två månader från det att den som begär omprövningen fick del av beslutet.

Gör den som begär omprövning sannolikt att han eller hon inte inom

³ Senaste lydelse 2004:784.

inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket andra *meningen* har fått kännedom om ett beslut eller annan handling med uppgift om vad som har beslutats, skall begäran om omprövning i stället ha kommit in inom två månader från den dag då den som begär omprövningen fick sådan kännedom.

två månader före utgången av den tid som anges i första stycket andra *och tredje meningarna* har fått kännedom om ett beslut eller annan handling med uppgift om vad som har beslutats, skall begäran om omprövning i stället ha kommit in inom två månader från den dag då den som begär omprövningen fick sådan kännedom.

12 §⁴

Om en begäran om omprövning har kommit in till Premiepensionsmyndigheten, Skatteverket, Försäkringskassan eller en allmän förvaltningsdomstol, som inte har fattat *det överklagade* beslutet, skall begäran om omprövning sändas till den som har meddelat beslutet. Har begäran kommit in till *Premiepensionsmyndigheten, Skatteverket eller Försäkringskassan* inom den tid som anges i 11 §, skall den anses som inkommen i rätt tid.

Om en begäran om omprövning *av ett beslut* har kommit in till Premiepensionsmyndigheten, Skatteverket, Försäkringskassan eller en allmän förvaltningsdomstol, som inte har fattat beslutet, skall begäran om omprövning sändas till den *myndighet* som har meddelat beslutet. Har begäran kommit in till *någon av de nämnda myndigheterna* inom den tid som anges i 11 §, skall den anses som inkommen i rätt tid.

17 b §

Det som sägs om Försäkringskassan och det allmänna ombudet i 15, 17, 19, 20 och 22 a §§ skall, när det gäller omprövning och överklagande av beslut om pensionsgrundande inkomst enligt 2 kap., i stället avse Skatteverket och det allmänna ombudet hos Skatteverket enligt lagen (2003:643) om allmänt ombud hos Skatteverket.

19 §⁵

Om det allmänna ombudet överklagar ett beslut enligt 2–4 kap. skall överklagandet ha kommit in före utgången av året efter fastställelseåret. Om beslutet har meddelats efter den 31 oktober året efter det fastställelseår som beslutet avser, får överklagandet dock komma in inom två månader från den dag då det överklagade beslutet meddelades.

⁴ Senaste lydelse 2004:784.

⁵ Senaste lydelse 2004:784.

Överklagar det allmänna ombudet ett annat beslut som meddelats enligt denna lag skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades.

För överklagande enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna i 12 § första stycket. För överklagande enligt första och andra styckena gäller bestämmelserna i 12 §.

15 kap.

4 §⁶

Om den försäkrade har debiterats slutlig skatt, skall underrättelse om Skatteverkets beslut om pensionsgrundande inkomst enligt 2 kap. ske på beskedet om slutlig skatt. I annat fall skall underrättelse ske genom särskilt besked senast den 30 november fastställelseåret. Av underrättelsen skall framgå hur man begär omprövning av beslutet.

Den försäkrade skall skriftligen underrättas om beslut enligt 2–4 kap. senast den 31 mars året efter fastställelseåret. Av underrättelsen skall framgå hur man begär omprövning av beslutet. *Sådan underrättelse behöver dock inte sändas till den som inte är bosatt i Sverige och vars adress är okänd.*

Den försäkrade skall skriftligen underrättas om *Försäkringskassans* beslut om pensionsgrundande be-*lopp* och pensionsrätt enligt 3 och 4 kap. senast den 31 mars året efter fastställelseåret. Av underrättelsen skall framgå hur man begär omprövning av beslutet.

Underrättelser enligt första och andra styckena behöver inte sändas till den som inte är bosatt i Sverige och vars adress är okänd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008. I fråga om omprövning och överklagande av beslut som meddelats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

⁶ Senaste lydelse 1999:802.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:702) om garantipension

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 1 § lagen (1998:702) om garantipension skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

1 §¹

För beslut om garantipension gäller i tillämpliga delar följande bestämmelser om beslut om pension i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension:

- 13 kap. 4–6 §§ om beslut,
  - 13 kap. 9 § första stycket, 11 § första stycket, 12 §, 13 § första och andra styckena samt 15 och 16 §§ om omprövning, och
  - 13 kap. 17–18 §§, 19 § andra och tredje styckena, 20 och 21 §§, 22 a § samt 23 § om överklagande.
- 13 kap. 17, 17 a och 18 §§, 19 § andra och tredje styckena, 20 och 21 §§, 22 a § samt 23 § om överklagande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

¹ Senaste lydelse 2004:840.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 4 § lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

4 §¹

För omprövning och överklagande av ett beslut om efterlevandepension eller efterlevandestöd till barn gäller i tillämpliga delar följande bestämmelser om pension i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension:

– 13 kap. 9 § första stycket samt 11–13 §§, 15 och 16 §§ om omprövning, och

– 13 kap. 17–18 §§, 19 § andra och tredje styckena, 20 och 21 §§, 22 a § samt 23 § om överklagande. – 13 kap. 17, 17 a och 18 §§, 19 § andra och tredje styckena, 20 och 21 §§, 22 a § samt 23 § om överklagande.

Bestämmelsen i 13 kap. 13 § andra stycket lagen om inkomstgrundad ålderspension skall gälla även i fall då den avlidne har lämnat oriktiga uppgifter eller underlåtit att fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

¹ Senaste lydelse 2004:848.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:125) om överföring av värdet av pensionsrättigheter till och från Europeiska gemenskaperna

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (2002:125) om överföring av värdet av pensionsrättigheter till och från Europeiska gemenskaperna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §¹

För försäkringskassans beslut i ärenden enligt denna lag gäller i tillämpliga delar följande bestämmelser om beslut om pension i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

– 13 kap. 9 § första stycket samt 10–13, 15 och 16 §§ om omprövning, och

– 13 kap. 17–18 §§, 19 § andra och tredje styckena, 20 och 21 §§, 22 a § samt 23 § om överklagande. – 13 kap. 17, 17 a och 18 §§, 19 § andra och tredje styckena, 20 och 21 §§, 22 a § samt 23 § om överklagande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

¹ Senaste lydelse 2004:854.

3 Ärendet och dess beredning

Försäkringskassan inkom den 18 april 2006 med en skrivelse (S2006/3462/SF) med begäran om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension avseende meddelande av beslut om pensionsgrundande inkomst och begäran om omprövning av pensionsgrundande inkomst. Till skrivelsen var fogat ett lagförslag som enligt uppgift i skrivelsen hade utarbetats i samråd med Premiepensionsmyndigheten och Skatteverket.

Skatteverket och Premiepensionsmyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över Försäkringskassans skrivelse. Skatteverket tillstyrker i sitt yttrande de föreslagna ändringarna. Premiepensionsmyndigheten har inte inkommit med något yttrande men har muntligen meddelat att den inte har något att anföra i ärendet.

Möten har hållits med företrädare för Försäkringskassan och Skatteverket. Försäkringskassans förslag till lagtext har bearbetats inom Regeringskansliet och ett utkast till lagrådsremiss har härefter beretts under hand med de berörda myndigheterna.

Utkastet till lagrådsremiss har också under hand beretts med representanter för de fem riksdagspartierna som står bakom pensionsöverenskommelsen – Socialdemokraterna, Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet.

Utkastet till lagrådsremiss har även under hand beretts med Justitieombudsmannen, Länsrätten i Stockholms län samt Länsrätten i Göteborg. Ingen av dessa har haft några synpunkter.

Lagförslagen i lagrådsremissen överensstämmer i princip med det utkast som beretts enligt ovan.

4 Meddelande av beslut om pensionsgrundande inkomst, m.m.

Regeringens förslag: Skatteverkets beslut om pensionsgrundande inkomst skall framgå av beskedet om slutlig skatt för samtliga försäkrade som får sådant besked. Begäran om omprövning av beslut om pensionsgrundande inkomst skall ställas till Skatteverket och skall ha kommit in före utgången av femte året efter det fastställelseår som beslutet avser.

De särskilda bestämmelserna i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP) om omprövning på begäran av den enskilde av beslut om pensionsgrundande inkomst eller andra beslut om pensionsgrundande belopp skall upphävas.

De särskilda bestämmelserna i LIP om Försäkringskassan som part i mål om pensionsgrundande inkomst skall upphävas.

Det allmänna ombudet hos Skatteverket skall ges möjlighet att överklaga beslut om pensionsgrundande inkomst.

Beloppsgränsen på 1 000 kronor för ändring av pensionsgrundande inkomst skall tas bort.

Bestämmelserna i LIP skall ändras så att en begäran om omprövning som felaktigt lämnats in till en allmän förvaltningsdomstol men inom rätt tidsfrist skall anses ha inkommit i rätt tid.

Skälen för regeringens förslag

Beslut och underrättelse om pensionsgrundande inkomst

Beslut om pensionsgrundande inkomst (PGI) fattas av Skatteverket enligt 13 kap. 1 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP). Beslutet fattas i samband med inkomsttaxeringen, dvs. innan beskedet om slutlig skatt sänds till den försäkrade. Uppgift om PGI-beslutet lämnas till den försäkrade först i det s.k. orange kuvertet som sänds ut av Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten (PPM) tillsammans med Försäkringskassans meddelande om beslutet om pensionsrätt i februari – mars året efter taxeringsåret. Omprövning av Skatteverkets PGI-beslut kan i princip endast göras i samband med en begäran om omprövning av Försäkringskassans beslut om pensionsrätt eller pensionspoäng. Begäran om omprövning av pensionsrätt och PGI skall i dag sändas till Försäkringskassan som översänder den del som gäller omprövning av PGI till Skatteverket. Denna ordning motiveras med att Skatteverket och Försäkringskassan inte samtidigt skall handlägga ärenden som kan påverka pensionsrätten för samma år.

När de nuvarande reglerna för meddelande av beslut om PGI och begäran om omprövning av PGI infördes fattades huvuddelen av taxeringsbesluten och besluten om pensionsgrundande inkomst under hösten och Skatteverket skickade inte ut beskedet om slutlig skatt förrän i december. Tiden mellan det att beslutet om PGI fattades och det meddelades i det orange kuvertet var i många fall endast cirka två månader. Nu fattar Skatteverket taxeringsbeslut och PGI-beslut, för de flesta personer, redan i juni taxeringsåret. Eftersom meddelandet om PGI-beslutet finns med i det orange kuvertet innebär det att beslut om pensionsgrundande

inkomst, i normalfallet, meddelas de försäkrade först åtta till nio månader efter det att det har fattats.

Den långa tidsperioden mellan det att beslutet om PGI har fattats till dess den försäkrade kan begära omprövning kan medföra att den försäkrade drabbas av rättsförluster. Det gäller framför allt i den fonderade delen av ålderspensionssystemet – premiepensionen.

Skatteverket överlämnar årligen under november–december uppgifter om PGI för taxeringsåret till Försäkringskassan. När Försäkringskassan har fastställt den försäkrades premiepensionsrätt aviseras PPM som registrerar premiepensionsrätten jämte ränta på den försäkrades premiepensionskonto. PPM för därefter över medlen till fondförvaltning för den försäkrades räkning. Detta sker genom att PPM köper fondandelar i de fonder som den försäkrade valt. Om uppgifterna om PGI är korrekta redan när de överlämnas av Skatteverket kan PPM redan från början köpa rätt antal fondandelar och överföra dessa till den försäkrades premiepensionskonto. Om Försäkringskassan senare ändrar redan fastställda premiepensionsrätter, exempelvis efter ett omprövat beslut om PGI, måste PPM justera tillgodohavandet på premiepensionskontot genom att sälja eller köpa fondandelar. En omprövning av ett beslut om PGI kan t.o.m. innebära att ett underskott uppstår på kontot.

Om beslutet om PGI, i stället för att meddelas i det orange kuvertet, meddelas i samband med slutskattosedeln kan en eventuell omprövning göras tidigare och beslut efter omprövning kan i de flesta fall meddelas redan innan Försäkringskassan har fattat beslut om pensionsrätt. PPM skulle då kunna föra över rätt belopp till premiepensionskontot redan från början utan att behöva justera kontot i efterhand. Det gäller framför allt sådana fall där det är ganska enkelt att konstatera att beslutet är felaktigt och där Skatteverket snabbt kan ändra beslutet. Den försäkrade har även möjlighet att begära omprövning av beslutet om pensionsrätt. Försäkringskassan skall då översända ärendet, till den del det avser pensionsgrundande inkomst, till Skatteverket som meddelar Försäkringskassan i de fall de redan har ett omprövningsärende.

Regeringen anser att ett beslut om pensionsgrundande inkomst bör meddelas i så nära anslutning till att det har fattats som möjligt. Det innebär också att den försäkrade tidigare får möjlighet att begära omprövning av beslutet. Det är också en fördel att ett beslut om pensionsgrundande inkomst meddelas samtidigt som taxeringsbeslutet så att den nära anknytningen till detta beslut framgår klarare. Om den försäkrade meddelas PGI-beslutet genom att det anges på slutskattebeskedet får Skatteverket möjlighet att hinna ompröva ett felaktigt beslut och redan från början överföra rätt uppgifter till Försäkringskassan. Därigenom undviks det merarbete som felaktiga uppgifter medför hos Försäkringskassan och PPM. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att Skatteverkets beslut om PGI skall framgå av slutskattebeskedet för samtliga skattskyldiga i stället för att beslutet meddelas i det orange kuvertet. Regeringens förslag i den delen leder till att bestämmelsen i 13 kap. 9 § andra stycket LIP om att beslut om PGI får omprövas på begäran av den enskilde bara i samband med beslutet om pensionsrätt eller pensionspoäng omprövas slopas. Förslaget kräver också ändring i 30 § skattebetalningsförordningen (1997:750).

Som en följd av att de särskilda reglerna om möjligheten att begära omprövning av beslut om PGI upphävs föreslår regeringen att motsvarande bestämmelser om omprövning av andra pensionsgrundande belopp än pensionsgrundande inkomst i 13 kap. 9 § andra stycket LIP också upphävs.

Regeringens förslag innebär att Skatteverket skall underrätta samtliga försäkrade om beslut om PGI. Det gäller t.ex. även vid beslut om ändrad taxering och beslut om PGI för personer som debiteras skatt enligt lagen (1991:591) om särskild inkomst skatt för utomlands bosatta.

Omprövningstiden blir förlängd

Pensionspoäng, pensionsrätt och pensionsgrundande belopp fastställs av Försäkringskassan utifrån den pensionsgrundande inkomsten som i sin tur fastställs av Skatteverket med ledning av den försäkrades taxering. Försäkringskassan har möjlighet att ändra sina beslut om det har skett en ändring av beräkningsunderlaget – t.ex. den pensionsgrundande inkomsten. Om en ändring sker av den försäkrades inkomsttaxering och till följd härav även den pensionsgrundande inkomsten kan det få inverkan på pensionspoäng, pensionsrätt och i vissa fall även pensionsgrundande belopp. Detta innebär att det i praktiken inte behövs en längre omprövningstid än den som finns i dag – Försäkringskassan ändrar sina beslut om Skatteverket ändrar den pensionsgrundande inkomsten. För den enskilde är det emellertid enklare om omprövningstiden är densamma för de beslut som meddelas på beskedet om slutlig skatt. Även Skatteverkets administration skulle underlättas om de inte behöver ha olika tidsfrister för omprövning av taxeringsbeslut och beslut om PGI. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att omprövningstiden för beslut om PGI skall vara densamma som den som i dag gäller för övriga beslut som meddelas på slutskattebeskedet, dvs. begäran om omprövning skall ha inkommit till Skatteverket före utgången av femte året efter det fastställelseår som beslutet avser. Regeringens förslag i den delen föranleder en ändring i 13 kap. 11 § första stycket LIP.

Det allmänna ombudet hos Skatteverket skall kunna överklaga beslut om pensionsgrundande inkomst.

Fr.o.m. den 1 januari 2005 inrättades en funktion som allmänt ombud hos Försäkringskassan. Det allmänna ombudet kan enligt 13 kap. 17 § LIP överklaga endast beslut som har fattats av Försäkringskassan. Skatteverkets beslut om PGI kan, till skillnad från vad som gällde före den 1 januari 2005, överklagas endast av den enskilde eller, om denne har avlidit, av annan som är berörd av beslutet. Riksförsäkringsverket kunde före den 1 januari 2005 överklaga ett beslut om PGI. Regeringen föreslår nu att bestämmelser införs som ger det allmänna ombudet hos Skatteverket möjlighet att överklaga ett beslut om PGI på samma sätt som ombudet kan överklaga ett taxeringsbeslut. Regeringen bedömer dock att sådana överklaganden torde bli ytterst sällsynta. I en ny paragraf, 13 kap. 17 b §, föreslås därför att det som sägs om Försäkringskassan och det allmänna ombudet i 13 kap. 15, 17, 19, 20 och 22 a §§ LIP skall, när det gäller

omprövning och överklagande av beslut om pensionsgrundande inkomst enligt 2 kap., i stället avse Skatteverket och det allmänna ombudet hos Skatteverket.

Tvåpartsprocess – Skatteverket blir den enskildes motpart

Nuvarande ordning vid överklagande av beslut om PGI (och även beslut om pensionsgrundande belopp och pensionsrätt) är att bestämmelserna om tvåpartsprocess enligt 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) inte gäller. Försäkringskassan har dock möjlighet att bestämma om myndigheten skall vara part i målet. Syftet med regeringens förslag nu är att begäran om omprövning skall kunna göras direkt till Skatteverket och att Skatteverket då även blir part vid ett eventuellt överklagande. Regeringen föreslår därför att regleringen som finns i 13 kap. 22 § LIP om förvaltningsmyndighets partsställning skall upphävas. I den bestämmelsen anges att Försäkringskassan skall ha rätt att bestämma om den skall vara part i målet, att Försäkringskassan skall vara motpart i kammarrätt om den varit motpart i länsrätt, att domstol får förelägga Försäkringskassan att svara i mål även om Försäkringskassan bestämt att inte vara part i målet samt att Försäkringskassan får överklaga ett avgörande av allmän förvaltningsdomstol även om Försäkringskassan inte varit part där. Eftersom Skatteverket nu föreslås bli den förvaltningsmyndighet som skall vara den enskildes motpart har samtliga dessa bestämmelser förlorat sin aktualitet och bör därför kunna upphävas. Den aktuella bestämmelsen i 13 kap. 22 § LIP berör inte bara beslut om PGI utan även beslut om pensionsgrundande belopp (3 kap. LIP) och beslut om pensionspoäng och pensionsrätt (4 kap. LIP). Den föreslagna ändringen innebär att bestämmelserna om tvåpartsprocess gäller i dessa mål och att de myndigheter som fattat besluten med automatik blir part.

Ändring av beslut om pensionsgrundande inkomst när ändringen understiger 1000 kronor

Ändring av pensionsgrundande inkomst skall enligt dagens bestämmelser i 13 kap. 7 § LIP endast göras om storleken av inkomsten skulle öka eller minska med minst 1 000 kronor. Reglerna infördes av administrativa skäl för att undvika att premiepensionssystemet skulle belastas med en hantering av många små ändringar. I dag är Premiepensionsmyndighetens hantering i princip helt automatiserad och hanteringen är därför inte volymkänslig. Det finns därför inte längre skäl att behålla gränsen. Regeringen föreslår därför att den nuvarande bestämmelsen tas bort. Det finns också en beloppsgräns vid beslut om ändrad taxering. Enligt denna bestämmelse skall ändring av taxeringsbeslut inte göras om beräkningsunderlaget endast ändrats med ett ringa belopp. Enligt uppgift tillämpas i dag en gräns på 5 000 kronor.

Övriga ändringar

Konsekvensändringar föreslås i lagen (1998:702) om garantipension, lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn

och lagen (2002:125) om överföring av värdet av pensionsrättigheter till och från Europeiska gemenskaperna med anledning av att en ny paragraf, 13 kap. 17 b §, införs i LIP. En rättelse föreslås också i 13 kap. 19 § LIP.

Kostnader och ikraftträdande

Förslaget beräknas inte medföra några ökade kostnader. Eftersom Skatteverket redan i dag beslutar om pensionsgrundande inkomst och således har uppgiften i sina datasystem krävs ingen större anpassning av dessa för att kunna meddela PGI-beslutet. Möjligtvis kommer Skatteverket att få ökade administrativa kostnader i samband med hanteringen av omprövningar av pensionsgrundande inkomst, men då dessa på årsbasis är få beräknas förslaget inte få någon märkbar ekonomisk påverkan.

Ikraftträdande föreslås till den 1 januari 2008, vilket bedöms som lämplig tidpunkt.

5 Författningskommentar

5.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

13 kap.

7 §

Om beräkningsunderlaget för ett beslut ändras skall detta medföra att beslutet ändras. Om ändringen av beräkningsunderlaget medför att den pensionsgrundande inkomsten skall ändras och denna ändring skulle understiga 1 000 kronor skall dock ingen ändring ske. Denna begränsningsregel finns i paragrafens *tredje stycke* och har tillkommit främst av administrativa skäl. Då sådana administrativa skäl inte längre finns kan bestämmelsen tas bort. Se avsnitt 4 Ändring av beslut om pensionsgrundande inkomst när ändringen understiger 1 000 kronor.

9 §

Paragrafens *andra stycke* upphävs. Bestämmelserna om att ett beslut om pensionsgrundande inkomst och andra pensionsgrundande belopp än pensionsgrundande inkomst i princip endast får omprövas på begäran av den enskilde i samband med beslutet om pensionsrätt eller pensionspoäng upphör. Detta innebär att de särskilda reglerna om partställning i 13 kap. 22 § också kan upphävas.

Paragrafens *tredje stycke*, som nu blir *andra stycket*, ändras på så sätt att där klart anges att Skatteverket skall ompröva ett beslut om pensionsgrundande inkomst som har överlämnats av Försäkringskassan. Denna ändring i paragrafen gör att 14 § kan upphävas.

11 §

Av tillägget i paragrafens *första stycke* framgår att en begäran om omprövning när det gäller beslut om pensionsgrundande inkomst skall lämnas direkt till Skatteverket. Samma tidsfrist som gäller för omprövning av beslut på initiativ av den skattskyldige enligt skattebetalningsla-

gen (1997:483) gäller för begäran om omprövning av beslut om pensionsgrundande inkomst, dvs. senast femte året efter det att fastställelseåret har gått ut. Med fastställelseår avses kalenderåret efter intjänandeåret (1 kap. 8 § punkten 4 LIP). Paragrafen kompletteras också på så sätt att en begäran om omprövning enligt 3 kap. omfattas av bestämmelsen.

Andra stycket har kompletterats på så sätt att vad som föreskrivs om omprövning av pensionsrätt etc. enligt 4 kap. även skall gälla omprövning av beslut om pensionsgrundande inkomst enligt 2 kap.

12 §

Paragrafen ändras på så sätt att även en handling med begäran om omprövning som felaktigt kommit in till en allmän förvaltningsdomstol skall anses inkommen i rätt tid om handlingen inkommit dit inom de i 11 § angivna tidsfristerna.

17 b §

Paragrafen är ny och anger att de processuella bestämmelserna i 19–23 §§ rörande överklagande av beslut även skall gälla vid överklagande av beslut om pensionsgrundande inkomst. Vad som härvid sägs om Försäkringskassan och allmänna ombudet gäller då Skatteverket respektive allmänna ombudet enligt lagen (2003:643) om allmänt ombud hos Skatteverket. (Vidare medför införandet av bestämmelserna i paragrafen att bestämmelsen i 14 § kan upphävas.)

19 §

I paragrafen görs endast en rättelse. Andra stycket i 12 § är upphävt (SFS 2004:784).

15 kap.

4 §

Bestämmelsen i paragrafen har kompletterats på så sätt att det framgår att den försäkrade skall underrättas av Skatteverket om beslut om pensionsgrundande inkomst och att beslutet skall anges på beskedet om slutlig skatt om den försäkrade har debiterats sådan skatt.

5.2-4 Övriga lagförslag

Ändringarna är en följd av att en ny paragraf, 13 kap. 17 §, har införts i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Nämnda paragraf är inte tillämplig i de här aktuella lagarna.